

Simon Hostnik:

Radovedni Tonček

Tonček se je oddahnil. Napravil je spet nekaj korakov proti zaboju. Tedaj je ugledal na zaboju dolgo, ozko rdečo liso, ki jo je bil napravil njegov prst.

Zdaj pa vse kar je prav! To je bilo za Tončka preveč. Kakor da je blisk šinil mimo njega — se je spomnil pance v kotu. V prsih ga je od strahu zapeklo kakor še nikoli.

Njegov greh, njegova radovednost, se je na zaboju — poznala. In oče ne bo prav nič dolgo izpraševal. Samo to bo dejal:

»Paglavec!« in s svojo veliko desnico sege v kot po šibo. In tako močan, tako trd bo njegov glas, da bo Tonček povsem nehote in nevede moral präd očeta poklekniti, priznati, da je bil spet radoveden in prositi odpuščanja.

Tonček je vse to že vedel. O, kar nevede se je prijel za zadnjo stran, kakor da je že padala po njej očetova leskovka. Čez nekaj časa pa se je le pomiril.

Očeta še ni doma — in do večera je še daleč. Mati pride tudi šele zvečer! je pomislil — in, glej spaka, s tremi koraki je bil že spet pri zaboju. Zdaj pa — ali je bil obseden — je potegnil po njem brez premišljevanja in ugibanja kar s celo roko.

Ali je mislil: »Kar bo pa bolj«

No, pa je bilo, kar je bilo.

Revček je mislil, da bo kaj bolje, če bo prahu na zaboju razmazal. A prahu na njem le ni bilo toliko, da bi ž njim pokrtil sledove svojega prsta. Mesto nje se mu je zdaj zasmejala v obraz strašno velika, prako vsega zaboja razmazana krvavordeča lisa.

Tončku so se zašibile noge.

Kaj zdaj?

Nekaj časa je stal kakor ukopan. Potem pa se mu je iz oči usul potok solz. Zaihtel je. Pa ne glasno. Bal se je, da

bi ga kdo ne slišal. Stregel je v kot in ihtel v njem do poznega mraka. K zaboju se ni več upal. Tako se je ba' to udne stvari, ki je bila zdaj rdeča, čisto rdeča. Med solzami je premišljal, zakaj je tako rdeča. Potem pa, sam lju-

bi Bog vedil, kako se je mogel tega domisliti, je zašepetal:

„Kri!“

V tem trenutku pa, ko je pomislil, da je tisto stvar, ki je prej tako čudno zajejala, morda ranih, je tako glasno jokal, da se je njegov jok zaslišal na cesto.

„A zato je zabol zastokal,“ je mislil Tonček - ubožček. „Ah, a, a, saj se ja nekam čudno premaknil, kakor da je živ. Ali se ni zazibal? — Da, da, zazibal se je.“

Prav tam se je zazibal, kjer se ga je bil doteknil! — Na gubah, v sredi — in tam, prav tam, kjer je tako hrapav, je zastokal. Ja, ja, misli Tonček in joka: Zazibal se je in zastokal in kri mu je pritekla.

Tonček je skrtil glavo v steno in venomer jokal. Ni se mogel utolažiti. Le kaj porečeta oče in mati? ga je skrbelo vse bolj.

Prišlo pa je vse drugače, kakor je bil pričakoval.

★

V sobi se je počasi zmračilo. Tonček že od samega strahu ni mogel več jokati. Zdaj se je k vsemu hudemu pridružila še tema. Niti z roko se ni upal geniti. Obtičal je v kotu in glavo tiščal v zid. Tako ni prav nič slišal, kako so se potihem odprla vrata in je nečdo počasi, tiho stopil v sobo in rahlo poklical:

»Tonček!«

Mati je. Tonček pa nič ne sliši, nič ne vidi. Mati sliši, da Tonček lhti in ga še enkrat, vsa prestrašena, da se mu ni morda kaj hudega pripetilo, glasno pokliče.

»Tonček! Slišiš?«

Tedaj pa je Tonček kakor mlad jelen planil iz kota pokonci, skoro zatulil in stekel k materi.

»Kaj pa ti je?« ga je mati vprašala.

Tonček pa je jokal, jokal in ni mogel priti do besede. Mati je hitro prižgala luč. Vzela Tončka v naročje, mu obrišala raz lic solze in spet vprašala:

»Ampak, zakaj jokaš? Kaj se je zgodilo?«

Navsezadnje je le iztegnil ročico in pokazal za amaro:

»Tam! Mama! Tam!« se mu je iz razjokanih prsi izvilo.

Mati je stopila k omari in ugledala tisti nesrečni zaboj in rdečo liso na njem.

Joj, kako se je Tončku nasmehnila! Kako ga je stisnila k sebi in ga pobozala po kodrasti glavicil!

Tončku je zasijal obrazek kakor majhno solnce.

»Ti ubožček, ti,« je rekla mati. »Saj ni nič hudega. To je harmonika! Le da jo nisi vlekel?« ga je vprašala.

»Ne, ne, prav nič!« je Tonček skoro zavpil. Zatem pa se je kakor bi mignil zbral, široko pogledal mater in vprašujoče ponovil:

»Harmonika?«

»Da, harmonika,« je spet rekla mati in ga postavila na tla. Tonček pa bi bil še tako rad vprašal, kaj je to 'harmonika', vendar strah pred očetom mu je spet zapri usta. Tako hudo se ga je bal, da se na harmoniko niti misliti ni upal več. Iz očes sta mu spet padli dve solzi. Mati ga je malo radovedno pogledala. Zdelo se ji je, da se je med Tončkom in harmoniko moralo nekaj pripetiti, kar ji Tonček ni hotel povedati. Ali silila ni vanj. Tudi je bilo že pozno. Oče se je moral vsak trenutek vrniti z dela. V štedilniku pa še niti ognja ni bilo. V naglici je na harmoniko, ki je Tončku prizadejala toliko skrbi in hudih ur, vrgla veliko cunjjo, da je pod njo povsem izginila.

No, zdaj pa se je tudi Tonček oddahnil. Bilo mu je, kakor da je pogledal v zlata nebesa. Rekel pa ni ničesar — ampak na skrivaj se je porednež malo namuznil in pomislil, da o njegovem čudnem preprešku proti skrivnostnemu zaboju, ki mu mati pravi 'harmonika', oče prav nič ne bo izvedel.

★

Zvečer je bil nenavadno miren. Sedel je lepo tiho v kotu in zdaj pa zdaj skrivaj pogledal očeta, ki je večerjal. Očetu pa se je Tončkov mir le zdel malo sumljiv — in se je tudi on zdaj pa zdaj skrivaj ozrl v Tončka. Čez nekaj časa je vprašal mater:

»Kaj pa je nocoj Tončku?«

»Nič.«

»Pa menda ni bolan?« je izpraševal oče.

»Mislim, da ni,« je odgovorila mati. Odložila je kuhalnico in stopila k Tončku:

»Ali te kaj boli?« ga je vprašala in prijela za rame.

(Dalje prihodnjo nedeljo.)

Znamenita bitka pri Waterlooju

Nemški pisatelj Stefan Zweig pripoveduje v eni svojih najlepših knjig, kako je časih vse odvisno od ene same minute. In če to usodno minuto zamudiš, tedaj se gotovo zgodi nesreča. Tako je bilo tudi pred 117 leti v veliki bitki pri Waterlooju, kjer se je odločila usoda francoskega cesarja Napoleona in obenem usoda vse Evrope.

Ko je l. 1815. Napoleon skrivaj zapustil otok Elbo, kamor so ga bili poslali

do Angležev in bitka je bila v polnem teku. Vendar pa se ni hotela zmaga nakloniti niti enemu niti drugemu. In kmalu sta vedela Napoleon in vodja angleške armade, Wellington, da bo lahko zmagal samo tisti, ki bo prej dobil v pomoč nove čete.

Na dveh majhnih gričih, komaj nekaj sto metrov drug od drugega sta stala Napoleon in Wellington. Oba sta držala ure v rokah in gledala z daljno-

v prognanstvo, da bi še enkrat preizkusil bojno srečo in spet postal francoski cesar in obenem vladar vse Evrope, tedaj so šli vsi narodi proti njemu v boj.

Nalik plazu so se privalele Napoleonove čete in preplavile vse, kar se jim je ustavilo. Videti je bilo, da bo Napoleon ponovno dokazal, da je nepremagljiv vojskovodja. Ljudstvo ga je oboževalo, zakaj pričakovalo je, da bo Napoleon pridobil nazaj vso širno Evropo. A na sovražnike še ni bil naletel. Nemci in Angleži so mu hiteli z dveh različnih smeri naproti. In za velikega cesarja je bilo važno edino to, da prepreči njih združenje.

Najprej je naletel na nemško armado in jo pri Lignyju temeljito nabil. Skušal jo je poriniti proti jugu in naročil svojemu generalu Grouchyju, naj je ne pusti iz oči. Sam pa je šel s svojimi četami na sever, proti angleški armadi.

Grouchy je storil, kakor mu je bil Napoleon zapovedal. Nепrestano je sledil nemški armadi, a ta se ni obrnila proti jugu, marveč proti severu.

Medtem so se pri Waterlooju že oglašali prvi topovi. Napoleon je bil prišel

gledi v daljavo. »Kje je ostal Grouchy?« se je vpraševal Napoleon. »Kje ostaja nemška armada?« se je vpraševal Wellington. Naposled, okoli poldneva, se je pokazala na obzorju temna senca. Bližala se je. Zdaj so se pokazali tudi topovi. Merili so na Angleže. »To je Grouchy,« si je mislil Napoleon in dal povelje za nov napad.

Toda ni bil Grouchy. Bila je nemška armada. Francoski častniki so rotili Grouchyja, naj poseže v boj, a Grouchy je dejal, da se mora strogo držati Napoleonovega povelja. »Mi moramo samo slediti nemški armadi,« je dejal, »drugega povelja nimamo!« Častniki so bili besni. Mladi častnik Gerard je z ihtočim glasom prosil generala, naj mu dovoli, da s svojo malo četo pohiti cesarju v pomoč. V tem trenutku je Grouchy odločil o usodi Napoleona in vse Evrope. Bil je povprečen človek, brez vsake inicijative. Pomislil je nekaj trenutkov in nato zapovedal: »Čakali bomo!« Častniki so molčali in medtem so topovi pri Waterlooju odločili.

Napoleon je spet pogledal skozi daljnogled in spoznal je bil angleško arma-

do. Zdaj je vedel, da je vse izgubljeno. Treščil je daljnogled ob tla in zakričal: Kdor se more naj se reši!»

Kmalu potem je odplula v Anglijo ladja, da sporoči domov zmago, in nemška armada se je vriskajoč vračala v domovino. Napoleon je skušal ves strt in obupan pobegniti v Ameriko. A sovražniki so ga našli. Zavlekli so ga na otok Sv. Helene, kjer je preživel šest samotnih let in se kesal do svoje smrti male krivde, da je bil postavil neznanega Grouchyja za odločevalca svetovne zgodovine. Zakaj on je bil zamudil en sam trenutek in tako pripravil svojega cesarja ob odločilno zmago.

Josip Vandot:

Modrijan z gore

Visoko v naših hribih je živel modrijan, ki je mislil, da je v modrosti prekosil vse ljudi na svetu. Njegov dom je bila lesena koliba, preživiljal se je poleti z jagodami in sadjem, a pozimi s posušenim zeliščem. Ves dan je tičal v kolibi za črvido mizo in premišljeval modrost vsega sveta. Ljudje so bili prepričani, da je to svet mož in vsak večer so gledali v nebo in pričakovali, kdaj zagledajo modrijana, ki ga angeli živega neso v nebesa. A modrijan se je staral, staral, da se mu je bela brada že dvakrat ovila okrog mize.

Vsako jutro je zažvižgal na čudovito piščalko, ki je bila izrezana iz vejice stoletne leske in okrašena s čudnimi zarezi. Žvižg se je razlegnil po vsej gori in po vsem gozdu. Slišale so ga zveri, pa so se pognale po hribu navzgor in hitele naravnost do modrija-

nove koče. Zgnefle so se v ozko izbo in ker vse niso našle prostora v kolibi, so se zgrnile okrog modrijanovega domovanja.

Modrijan jim je govoril v čudnem jeziku, ki pa so ga razumele vse živali. Poučeval jih je v modrosti tega sveta, razlagal jim je vse, kar potrebujejo, da bodo srečno in v miru živele po svobodni gori. Živali so ga poslušale in se mu čudile. Ker jim je modrijan tako pripovedoval, so verjele vsaki njegovi besedi. Smatrale so ga za najpametnejšega človeka, pa bi mu ne verjele?

Lisica, prekanjenka med prekanjenci, je sklanjala glavo globoko, ko je poslušala modrijana. Zavist jo je glodala v srcu, a vendar je morala priznati radevoljno: »Zvitorepka sem, to je res. A kje je moja modrost, ko poslušam tega modrijana? O, gorje, — še zganiti se ne sme!»

Lepo življenje so živele živali po gori vse dni, ko jih je modrijan poučeval v modrosti pravega življenja. A tudi ljudem v dolini se ni godilo slabo. Prihajali so trumoma k modrijanu, poslušali njegove besede in živeli po njegovih naukih, ker so vedeli, da je modrijan svet mož, ki ga v modrosti ne more prekositi nihče na svetu. Samo to so želeli, da bi modrijan nikoli ne umrl in da bi vedno živel v njihovi bližini.

A nenadoma je stopil v modrijanovo kolibo tu, razcapan človek. Potepuh je bil, ki je bil prehodil že ves svet in se naučil vseh človeških prekanjenosti. Prosil je modrijana, naj mu da jesti, ker ni bil na dolgi poti po gori že ves dan zavžil še ničesar. Modrijan mu je ponudil pest sladkih koreninic, a potepuh se je namrdnil nevshečno in vrzel koreninice na tla.

Modrijan je vzdihnil, ko je videl potepuhovo predrznost. A vendar mu je pričel razlagati modrost pravega življenja in lepoto skromnosti. A potepuh se je smehljaj s čudnim, prezirljivim posmehom, a ga ni hotel poslušati dolgo časa.

Zamahnil je z roko in rekel: »Modrijan si, da ga ni večiega na tej gori.

Saj ljudje pravijo tako. Za vse slučaje imaš pripravljen poseben nauk. Jaz pa nisem modrijan. Ljudje me smatrajo za potepuha. A svoje potepuštvu stvim za tvoje modrijanstvo, da nisi še tako moder, kakor bi bilo treba in kakor si ti sam domišljaš. Ali hočeš staviti z mano? Pa ti takoj dokažem, da imam prav.»

Modrijan je odvil brado od mize. Nejevoljen je udaril potepuha po rami in rekel: »Pripravljen sem. Dokaži mi, da

si modrejši od mene, ker drugače ti bo gorje.«

Potepuh se je samo posmejal in mu je odvrnil: Hodi za mano, pa boš videl.«

Močje sta šla po gori navzdol in sta prišla do drvečega gorskega potoka. Potepuh se je ustavil na bregu in z roko pokazal na drugo stran potoka.

»Sam praviš, da si velik modrijan.« je dejal. »A jaz ti rečem, da ne veš vsega. Glej tale potok! Zdaj mi pa povej, kako prideš brez brvi na drugi breg.«

Modrijan je pomislil in odvrnil: »Brez brvi ne pride nihče na drugo stran. Samo ptica bi mogla preleteti to vodo.«

»Lažeš, modrijan, ti še ne veš vsega.« je rekel potepuh. »Glej, takole pride človek, ki ni modrijan, na drugi breg.«

In potepuh se je zavihtel na vso moč, pograbil vrbrino vejo, ki je segala z drugega brega do sredine potoka, zasukal se in je bil že naslednji trenutek na drugi strani potoka.

»Jaj, pa si izgubil stavo, modrijan!« se je grohotal. »Vso modrost si izgubil pri najenostavnejši stvari. Domišljaj si se kdove kaj, a zdaj vidiš, da je potepuh modrejši nego ti.«

Osramočen je modrijan zbežal v svojo košibo. Tri dni je ždel tam in ni poskusil niti koreninice. Četrty dan pa je izgubil z gore in videl ga ni več človek in niti ne divja zver. Šel je v svet in se je izgubil kdove kje med svetom.

Gorske živali so sčasoma pozabile na vso modrost, ki so se je bile naučile od modrijana. Postale so spet zveri, kakršne so še dandanes. Le lisica ni pozabila vsega, ker je bila pametna; zato pa je še dandanes najmodrejša med modrimi po vsi gori.

Dragi „Jutrovčki“!

Danes zaključujemo svoj natečaj. Prijeli smo mnogo lepih dopisov in stric Matic je bil zaradi tega zelo zadovoljen. Razdelitev nagrad pričujemo v prihodnji številki »Mladega Jutra«. Tukaj pa objavimo imena tistih, ki so nam poslali prav lepe dopise, pa jih na žalost nismo mogli več objaviti:

Lidica Pogelšek, uč. IV. razr. v Hrastniku, Marica Škrjanc, uč. IV. razr. v Dobu pri Domžalah, Štefanija Mohar, uč. V. razreda v Kranju, Seušek Herman, uč. II. razr. drž. real. gimn. v Mariboru, Rudolf Klepač, uč. IV. razr. v Ptujju, Vera Fischer, uč. IV. razr. v Ljubljani, Milan Humer, uč. V. razr. v Ljubljani, Česnik Marjan, uč. III. razr. v Ljubljani, Almica Jeram, uč. V. razr. na Jesenicah, Milivoj Mohor, uč. IV. razr. v Mariboru, Javornik Josip, uč. V. razreda v Ljubljani, Dušan Škedi, uč. II. razr. pri Sv. Duhu v Halozah, Gojko Grbac, učenec v Mariboru.

Uredništvo »Mladega Jutra«

P. B.

Učkin mak

Uči ima črne oči. Na glavi ima rdečo kapico, vste tako z repkom. Ved o je vesela. Sicer se res spre vsak dan s svojo prijateljico Punčko, pa vse to ni nič hudega. Uči ima namreč na diašču rdeči makov cvet. Kdor ga pogleda, mora biti vesel, pa če je bil prej še tako slabe volje.

Ta cvet je namreč nečaj posebnega. Že zato, ker je vedno svjež. Ne obleti se in ne ovone, čeprav ga ima Uči že tako dolgo, da komaj še ve, kdaj ga je dobila. Tedaj je bila še majhna, tako majhna, da bi jo lahko skrival kar v rosti in bi med vrsti klicala: Kuku! Vi bi jo pa iskali in ne bi vedeli, kje je. Kuku!

Danes vam hočem povedati, zakaj in kako je dobila Uči rdeči makov cvet, ki ne umre in se ne ospa. To pa je bilo tako —

Bilo je poletje. V mestu je bilo vroče, da je bil tlak kar mehak, čeprav so ga škropili vsak dan vsaj trikrat. Pa prahu je bilo vse polno. Sivo se je vsadalo na mize in stole, komaj si odprl okno. Ko si zajel jed, ti je drobno zaškrtal med zobmi, da te je takoj obšla zona. Pa še muhe so brenčale ves dan, najhuj pa zjutraj, ko bi rad spal. Ni bilo lepo v mestu. Zato je mama odšla

z Učko na křhote. Saj bi tudi papa šel, pa revež ni imel počitnic.

Bilo je rano popoldne po kosilu. Mama se je vlegla v dolg stol.

»Tu na prt se vleži Uči, in zaspí.« je rekla, zazdehala, potem pa je zaspala.

Uči je pridno ležala na razgrnjeni odeji. Zatisnila je oči in hotela zaspiti. Uči je namreč zelo pridna punčka. Če ji mama kaj ukaže, hoče izpolniti. Pa saj veste, kako je to biti priden.

Včasih pride nekaj, sami ne veste kaj, in vi morate tako napraviti, čeprav imate slabo vest, ker ni prav, in še vam samim ni to preveč všeč.

Uči je zatisnila oči, da bi zaspale. Pa so bile veke tisti dan poredne. Kar same so se odprle. Uči se je zagledala v ovčke, ki so se pasie na nebesu. In je premišljevala, kako bi bilo lepo, če bi bila tudi ona nebeška ovčka — oblaček. Na nebu bi visela in bi tekla z drugim do sivih gora tam daleč in še čeznje. Daleč, daleč.

Uči je začutila, kako so ji zagomezeli mravljinčci po nogah. Vedela je: Moje noge nočejo več ležati. Moram jih ubogati. Daleč, daleč hočejo teči.

Poahko je dvignila glavo in pogledala mamó poleg sebe. »Mama spi,« si je dejala, ko je videla, kako ji leze čez obraz grda zelena muha, pa je mama ne odpodi, čeprav jo gotovo zgečka. Počasi je vstala. Stopila je k mami, zamahnila z roko: »Boš šla, grda muha!« Muha je hudo zabrenčala in odletela. Uči pa je pobožala mamó prav nalahko po obrazu: »Lepo sanjaš, mama, saj bom spet kmalu pri tebi.«

Potem se je obrnila in po prstih odšla, da niso rožljali kamenčki, ki bi mamó zbudili, čeprav je morala spati, ker je bila trudna.

Ko je bila dosti oddaljena in ji je skrtil mamó grm, so se pa Učkine noge kar same sprožile in je stekla kakor mravljia po poti v polje. Kakor za stavo je tekla z oblački na nebu. Nič ni vedela, kako dolgo. Šele ko ji je »a« čelo utripati srce kakor ^{kar} avtomobil in je sopihala kakor lokomotiva navkreber, se je vstavila za oddih in pogledala okrog sebe.

Vseokrog so bile visoke žitne biljke. S klasjem so nihale nad njeno glavo. Tako visoke so bile, da jim ni dosegla do vrha niti, ko je stopila na prste in se stegnila kar se da. Samo ozka pot je držala med njimi.

»Sedaj sem pa v pravem pragozdu,« je pomislila in se ustrašila: »Pa vendar niso tukaj levi. Kaj bi pa bilo, če bi me kdo pojedel.«

Poleg nje je zašumelo in nekdo je tenko zaklical: »Na pomoči!«

Uči je odskočila, kakor bi jo kaj ržčilo, in hotela zbežati. Pa jo je postalo sram. »Kaj mi pa kdo more, saj sem velika,« je pomislila in obstala.

»Tak pomagaj mi vendar!« je jezno rentočilo poleg nje.

Uči je pogledala okrog sebe, pa ni bilo nič. Sedaj jo je bilo pa prav zares strah. Kako pa tudi ne. Slišite nekoga, ki vpíje na pomoč, pogledate, pa ni nikogar videti. Še vas bi bilo strah, pa naj bi ne bilo Učko, ki tedaj še v šolo ni hodila. Nevidni kričoč pa se je še srboriteje vsajal: »Kam pa gledaš? K svojim nogam poglej in mi pomagaj, če ti rečem!«

Uči je pogledala. Med biljem se je nekaj zvijalo in premetavalo. Uči je počepnila in sklonila glavo, da je bolje videla. Med dve žitni biljki se je vjel kakor v precep droben možic. Nič večji ni bil kakor za Učkino ped. V zeleno janko je bil oblečen, na glavi pa je imel špičast rdeč klobuk brez okrajev. Čez pas priščenjen je mahal z rokami in nogami tako prečudno, da se je Uči morala začeti smejati na ves glas. Tako se je smejala, da se je kar vsedla, čeprav je bila pot močno prašna in je imela oblečeno belo obleko, ki se tako hitro umaže.

Možiček pa je grdo gledal in rentočil: »Kaj se smeješ, avša avšasta! Pomagaj mi, saj vidiš, da ne morem sam nikamor!«

Uči si je obrisala z dlanjo solze, ki so jo od smeha oblike. Potem pa je sedla in prijela možička v ramena in po-

tegnila. Presunljivo je zakričal: »Ne tako! Saj me boš pretrgalala!«

Brez sveta je skomignila Uči z rameni: »Ja, kako pa naj napravim?«

»Ti si tako velika in močna. Kar biljko odlomi, pa bo dobro.« je odgovoril možiček.

Uči je pogledala biljko, pa je rekla: »Jo bo bolelo, če jo odlomim. Saj tebe še boli, ker sem te samo malo potegnila.«

»Kaj pa moreš drugega?« je znova vzrožil možič, »saj vendar vidiš, da takole ne morem ostati.«

Uči je molče prikimala in je že dvignila roko, da bi pri korenini zlomila biljko. Tedaj se ji je posvetilo. »Da, tako bo!« je dejala s poudarkom. Razširila je dva prsta v škarje in zajela z njimi biljki, med kateri se je možič zapletel, in jih posmuknila. Tako ga je dvignila iz precepa. Komaj je začutil možiček, da ga žitni stebli ne stiskata več, se je oklenil Učkinega prsta, se zavihtel in se vsedel nanj na kobal.

»Hvala bogu!« se je oddahnil, potem pa je znova ukazoval: »Postavi me na tla!«

Uči je bila vsa zmedena, ker je možiček tako gospodovalno veleval. Zato ga je tudi ubogala kar brez besedi. Komaj je stal na tleh je že govoril raj:

»Saj vem, da si radovedna, kako se mi je pripetila ta nerodnost. Takele punčke so vedno radovedne! Da ne boš vpraševala, ti kar sam povem. Jahal sem, pa je kobilico nekaj pičilo, da je skočila v stran, ko nisem bil pripravljen na to. Prekobalil sem se, pa sem ravno tako nerodno padel v žito-

Ne vem, kako bi se rešil, če bi ne bilo tebe. Ker sem ti hvaležen, ti pa dajem za svojo rešitev tole. Kadarkoli ga boš pogledala, se smej, kakor si se smejala meni. In vsi drugi tudi.«

Pri tem je utrgal kraj pota makov cvet in ga ji dal. Uči ga je vzela brez misli, tako je bila presenečena. Ko pa je odprla usta, da bi še vprašala, je bila pot prazna. Cela prigoda je bila tako čudna, da je bila Uči na vse zadnje huda in užaljena. Kdo bi pa tudi ne bil, če pa je tisti, katerega rešite, tako robot in osoren, da niti ne pove, kdo da je. Toda Uči je imela cvet v rokah. Nanj se je spomnila. Pogledala ga je in se začela smejati. Videla je spet možička, kako prečudno se vije med biljkami. In tako je bilo vse odtlej.

Mak je cvetel kar naprej. Ne pozimi n. zvenel in poleti se ni obletel. Zato ni nič hudega, če se Punči in Uči vsak dan dvakrat skregate. Ko pogledate mak na Učkinem plašču, se morate smejati, in ste spet prijazni druga z drugo. In tako je prav.

Nega še neveste

Živali, ki razumejo šalo. So živali, ki so od narave dobrodušne, druge spet hudobne, nekatere vedno žalostne in spet druge, ki so rade vesele. Težko si predstavljamo, da bi ugnil biti lenivec vesel in da bi se pustil mlad bik dražiti tja vsaj dan, ne da bi podivjal. Toda nekatere vrste opic in večina papig, tudi drugi ptiči kakor na pr. sraka so veliki šaljivci. Resnice je, da se je neka papiga naučila žvižg svojega gospodarja. S tem žvižgom se gospodar klical svojega psa. In kadar je papiga zažvižgala, je pes pridrevil v sobo, meneč, da ga kliče gospodar. In kadar se je papigi ta potegavščina posrečila, vselej se je na ves glas zagrohotala. Pes pa se je osramočen in jezen vrnil na dvorišče.

Na nekem parniku so imeli zelo razposajeno opico. Najrajši se je potikala po kuhinji naokrog. Nekoč, ko je kuhar odšel za nekaj trenutkov na krov, je opica odprla vodovod in polivala vodo po tleh. Ko se je kuhar vrnil in se razjezil nad poplavo, se je opica kar prekopicavala od veselja.

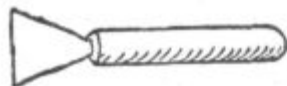
Neka druga opica v londonskem zoološkem vrtu je zvezala dvema mlajšima opicama repa. Nepopisno se je zabavala s tem, ko je opazovala majhni opici kako sta se trudili, da bi šle vsaksebi

Za spretnne roke

Škatlica za peresa

Iz bezgove palice si lahko napravimo prav čedno škatlico za peresa.

5—7 cm dolgo bezgovo palčico olurpimo, zgladimo z ostrim steklom in izstisnemo stržen. Nasako cevko dobro osušimo, tako da jo pustimo čez noč na topli peči. Cev nato na enem kraju začepimo s komadom leskove palice, za pokrov pa izrežemo čep, kakršnega vidimo na sliki.

Škatlico okrasimo na ta način, da z razžarjeno pločevino užgemo v les razne okraske. Slika 2 vam kaže orodje, s katerim se ti okraski vžgo.

Ko je škatlica gotova, jo s steklastan papirjem dobro odrgnemo in olužimo s prav svetlo orehovo lužino ali s hiper manganom.

Kako se je lenoba maščevala

V bližini nekega potoka se je nenadoma začul velik krik in vik. Neki osel je padel s svojim tovorom — z veliko vrečo polno soli — v potok.

»Kako se je moglo to zgoditi?« so se vpraševali ljudje.

Pred nekaj dnevi je bilo deževalo in oslu je tik potoka spodrsnilo, da je padel in štrbunknil v vodo. Ko so ga srečno privlekli na breg, je takoj zapazil, da je postalo njegovo breme mnogo lažje in je bil tega zelo vesel. Sol se je bila v vodi raztopila in tako je bila vreča zdaj mnogo lažja. Lastnik osla pa je bil zaradi tega zelo hud in zato je udaril osla s palico po hrbtu. Osel se ni dosti zmenil za udarce — bil jih je že preveč vajen — in v tem trenutku je bil tudi preveč vesel, ker je bila vreča zdaj tako lahka. Zakaj osel je bil zelo len — nu, saj si sami lahko mislite.

Čez nekaj dni je gospodar spet gnal ocla proti potoku. Topot je bilo njegovo

breme zelo lahko, čeprav je bila videti vreča velika in dobro nabasana. Ko je prišel osel do mesta, kjer se je bil zadnjič prevrnil v vodo, si je zaželel, da bi postalo njegovo breme še lažje. Komur se dobro godi, hoče vedno, da bi se mu še boljše godilo, kaj ne? In osel, ki je bil zelo prebrisan, je nalašč prav nerodno stopil, tako da je v naslednjem trenutku padel — v vodo. Gospodar se je zasmejal — vedel je, zakaj se je osel zvrnil v potok — in ga spet potegnil iz vode. Toda joj, prejoj! Topot se bi bil osel skoro zrušil pod težo svojega bremena. V vreči so bile namreč gobe in kakor veste, se gobe rade napijejo vode in postanejo potem od sile težke. Lahko si mislite, kako se je osel kesal svojega dejanja!

Tako se godi lenobam, ki bi se hotele otresti tudi najlažjega bremena!

Križaljka »Kralj Matjaž«

Navpično: 1. gusar (morski ropar), 2. nahod (tukja), 3. nebeški, 4. reka v Mežiški kotlini.

Vodoravno: 2. gora pri Ljubljani, pod katero spi kralj Matjaž, 5. reka v Svi-ci izlivača se v Ren, 6. kralj, kateri spi s svojo vojsko pod Krimom, 7. žensko krstno ime, 8. kratica za Rdeči križ.

Rešitev križaljke »Krmilnica«

Vodoravno: 1. zima, 5. Azov, 6. taka, 7. orel, 8. kora.

Navpično: 1. zatok, 2. izaro, 3. moker, 4. Avala.